

ELŐÍTÉLET III.

A modul szerzője: Korbai Katalin és
Schüttler Vera

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

6. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Egymásra hangolódás					
A	A tanulók körbe állnak, és szoborjátékot játszanak. Az egyik gyerek tesz egy furcsa mozdulatot, melyet hanggal kísér, például felugrik a levegőbe, és közben fütyül. A következő diák kis változtatással megismétli a mozgást és a hangot. Ez így megy tovább, körbehaladva. 10 perc	A bemelegítő gyakorlatokkal megkönnyíteni a tanulóknak, hogy a többiek előtt megnyíljanak, és részt vegyenek a különböző feladatokban	Egész osztály együtt – játék		
B	Mindegyik tanuló fél lábra áll. Ki tud tovább ilyen helyzetben megállni? 7 perc	A bemelegítő gyakorlatokkal megkönnyíteni a tanulóknak, hogy a többiek előtt megnyíljanak, és részt vegyenek a különböző feladatokban	Egész osztály együtt – játék		
C	A tanulók becsukják a szemüket. Megpróbálnak némán, testmagasságuk szerint sorba állni: a legalacsonyabb áll elől, a legmagasabb pedig hátul. 7 perc	Figyelem Nyitottság Egymásra hangolódás	Egész osztály együtt – játékos gyakorlat		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Csoportalakítás					
A	A tanulók úgy állnak, hogy mindenki lásson mindenkire. Az egymás mellett állók négyfős csoportokat alkotnak. A tanulóknak rá kell jönniük, hogy a feladat legideálisabban körben állással oldható meg. 7 perc	Egymásra figyelés	Egész osztály együtt		
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Sokfélék vagyunk					
A	A tanulók elolvassák <i>A drambucok és a helindák</i> című szöveget. A tanár elmondja a tanulóknak, hogy két embercsoportról fognak olvasni, és ezt a leírást Drambucida egyik lakója jegyezte le mindkét népről. 7 perc	Szövegértés	Önálló munka – olvasás	D1 (A drambucok és a helindák)	
B	A tanulók összegyűjtik és leírják azoknak a csoportoknak a nevét, ahová tartozónak érzik magukat (pl. fiúk, lányok, család, szurkolótábor). Ezután megbeszélik a csoportban a leírtakat. 7 perc	Önmeghatározás	Önálló munka Kooperatív tanulás – kerekasztal	Papír, íróeszközök	
C	A tanulók olyan helyzeteket sorolnak, amelyekben valakit csúfolhatnak, kirekeszthetnek, ahogyan az előző foglalkozáson megismert hatpettyes katicát a hat pettye miatt. 7 perc	Helyzetek felidézése, megfogalmazása Önreflexió	Kooperatív tanulás – szóforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Milyennek látod a másikat?					
A	A tanulók rajzokat készítenek a drambucokról és a helindákról. A csoportok megírják – független szakértőként – a két ország történetét, hogy az tükrözze, miért vélekednek így a drambucok a helindákról. 20 perc	A rajzok kifejezik, milyen sztereotípiák működhetnek Az előítélet kialakulásának háttere Ábrázolás Alkotókészség	Önálló munka – rajzolás Csoportmunka – kreatív írás (a történetírás módszere)	Papír, íróeszközök	
B	Minden gyerek leírja egy előfeltételezését (hiedelmét), amely olyan csoporthoz tartozó emberekkel kapcsolatos, amelyiknek ő nem tagja. A tanár elmondja a tanulóknak, hogy ezt a hiedelmet meg kell majd osztaniuk társaikkal is. 10 perc	Őszinte megnyilatkozás	Önálló munka	Papír, íróeszközök	
C	A tanulók csoportosítják az összegyűjtött helyzeteket, és megnevezik a kirekesztés okát. A kirekesztés oka lehet az életkor, valamilyen fogyatékoság, bőrszín, vallási hovatartozás stb. 15 perc	Előítélet-típusok összegyűjtése Rendszerező képesség	Kooperatív tanulás – többen a táblánál		
II/c Előítéletek, hiedelmek					
A	A tanulók körbe ülnek, és úgy tartják rajzaikat, hogy azokat mindenki láthassa. Megbeszéljük, hogyan ábrázolták a drambucokat és a helindákat, és miért éppen úgy. Ha írtak történetet is, felolvassák és megbeszéljük. 15 perc	Rávilágítani arra, hogy az egyoldalú tájékoztatás kevés ahhoz, hogy megalapozott véleményt alkossunk Kreatív írás	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanulók párokat alkotnak a csoportokon belül. A párok megegyeznek, és egyikük hiedelmét átadják a másik párnak. Ezután minden pár rövid híradást ír. Az egyik pár olyat, amely az egyetértésüket tükrözi, a másik pedig olyat, amely ellentétes véleményüket fejezi ki. 15 perc	A mások hiedelmei iránt táplált tolerancia fontosságának felismerése	Páros vagy önálló munka	Papír, íróeszközök	
C	Csoportforgóval közös előítélet-listát készítenek. A tanár megmagyarázza az előítélet fogalmát. 15 perc	Az előítélet fogalmának megismerése Tudatosítás	Kooperatív tanulás – csoportforgó Frontális osztálymunka – magyarázat	Papír, íróeszközök	
II/d Sztereotípiák, előítélet-típusok					
A	A csoportok kiválasztanak egy rajzot vagy egy történetet, és válaszolnak a tanár kérdéseire: Mit gondoltok, minden drambuc és minden helinda ilyen? Megmagyarázzák-e a történetírások a drambucok saját magukról és a helindákról formált véleményének okait? 15 perc	Váljon világossá a tanulók számára, hogy a sztereotípiák kialakulásának megvan a nem személyes tapasztalatokon alapuló története Rendszerező képesség	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportforgó		
B	A tanulók stúdióvá rendezik át a termet két hírolvasó számára. 10 perc	Kreativitás Térrendezés	Egész osztály együtt		
C	Először a tanulók csoportban, majd a csoportok egymás között megbeszélik és leírják a leggyakrabban előforduló előítélet-típusokat. 10 perc	Az előítélet számos formájának megismerése Rendszerező képesség	Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoportszóforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Ugyanazon dolog más nézőpontból					
A	A tanár megkérdezi a tanulók véleményét arról, hogy milyen jellemzések születtek volna, ha minden csoport önmagát írja le. 10 perc	Annak érzékeltetése, hogy nemcsak másokkal, hanem önmagunkkal szemben is nehéz megőrizni az objektivitásunkat Empátia	Kooperatív tanulás – „Gondolkozz, beszélj meg!”; kupactanács		
B	Önként jelentkező hírolvasó párok az asztalhoz ülnek, és eljátsszák, hogy a televízióban szerepelnek. Felolvassák ugyanahhoz a témához kapcsolódó elmentéses nézeteiket. 7 perc	Saját és mások hiedelmeinek kritikus elemzése	Páros munka – szerepjáték		
C	A tanár elmond egy szituációt, és megkéri a tanulókat, hogy képzeljék bele magukat: Holnap új gyerek jön az osztályba. Annyit tudunk róla, hogy idősebb nálatok egy évvel, és nem tud az anyanyelveteiken beszélni. A gyerekek elmondják a csoportban, ki milyen érzéssel, gondolattal várja új osztálytársát. Majd a csoportok egymás között is megbeszélik ezt. 15 perc	Saját félelmeink, előítéleteink tudatosítása Empátia Önismeret	Kooperatív tanulás – „Gondolkozz, beszélj meg!”; kupactanács, csoportforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Információ és véleményalkotás					
A	A tanár közli az osztállyal, hogy Drambucida és Heliendia nevű ország nem létezik a valóságban. Majd elmagyarázza az előítélet fogalmát. 10 perc	Az előítélet fogalmának megismerése	Frontális osztálymunka – magyarázat		
B	A tanár megbeszéli az osztállyal, hogy miért fontos figyelembe venni a kérdések mindkét oldalát. Elmagyarázza az előítélet fogalmát. 10 perc	Saját hiedelmünk szemügyre vétele minden oldalról Tolerancia	Frontális osztálymunka – magyarázat		
C	A csoportok megbeszélik, mennyire voltak befogadókák, és ha felmerültek ellenérzések, azok miből származtak. 10 perc	Önreflexió	Kooperatív tanulás – szóforgó		
III/b Értékelés					
A	A csoportok olyan szempontból veszik szemügyre rajzaikat, hogy milyen sztereotípiákat használtak fel a negatív és a pozitív figura megrajzolásakor. Ha szakértőként történetet írtak, akkor megvizsgálják, sikerült-e megőrizni függetlenségüket. 10 perc	Az előítéletesség tudatosítása	Kooperatív tanulás – felfedező riporter		
B	A tanulók példákat mondanak olyan helyzetekre, amelyekben problémát okozhat, ha egy kérdésnek csak az egyik oldalát vesszük figyelembe. 10 perc	A foglalkozás összegzése Összefüggések felismerése Tolerancia	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A tanulók megfogalmazzák a véleményüket arról, hogy mit tehetünk, ha olyan emberrel találkozunk, aki előítélettel viseltetik irántunk. 10 perc	A gyerekek érezzék át, hogy ebben a helyzetben nehéz tenni az előítéletek ellen	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		